

13. ledna 1921, jímž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem krádeže podle § 460 tr. zák.

D ů v o d y:

Nalézací soud zjistil, že Vilém K. roznášel dne 30. dubna 1920 v Ch. pozvánky ku shromáždění, svolanému stranou národně socialistickou, že Albín F. celý balíček pozvánek v ceně 12 K K-ovi z rukou vytrhl a obžalovanému Jiřímu J. předal, že J. s balíčkem pozvánek utekl a pozvánky pak zahodil; jednání své omlouval J. tím, že prý byl toho mínění, že národně sociální strana květnové slavnosti uspořádati v Ch. nesmí, nýbrž že to smí pouze strana sociálně demokratická. K otázce, jednal-li J. pro svůj užitek, přisvědčil nalézací soud v úvaze, že užitek nemusí záležeti ve vlastním materiálním prospěchu (užitku) pachatelově, nýbrž že jím může býti též ideelní užitek (cui prodest); J. chtěl bezprávným odnětím a zničením pozvánek prospěti své straně, tak že byla krádež nepřímou v jeho prospěchu. Tomuto výroku odporuje stížnost, dovolávajíc se zmatečného důvodu § 281 čís. 9 lit. a) tr. ř. Dovozuje, že skutková podstata krádeže požaduje zjištěný úmysl; úmysl pachatelův musí prý směřovati k vlastnímu užitku, zákon požaduje nejenom vlastní užitek, nýbrž přímo užitek materiální (hmotný), prospěch na jmění; v této trestní věci však nemůže prý býti o tom řeči, že obžalovaný hleděl opatřiti ideelní užitek své straně a tím nepřímou i sobě; jednání obžalovaného prý ani nebylo s to, by přivodilo takový účinek; nesprávné jest prý tvrzení, že odnětí jakéhosi množství letáků jedné politické strany prospěje jiné politické straně, naopak prý nerozvážné jednání obžalovaného mohlo býti jeho straně jen na újmu. Právní pojetí zmatečné stížnosti jest mylné. K pojmu odnětí pro svůj (pachatelův) užitek ve smyslu § 171 tr. zák. stačí odnětí věci movité z cizího držení za účelem nakládání jí jako vlastní. Úmysl pachatelův směřuje k tomu, by protiprávně přivlastnil si movitou věc, jež je v držení jiného proti vůli jeho. »Užitek« nebo »zisk«, jenž charakterisuje úmysl pachatelův, spočívá ve skutečném přivlastnění si věci, v jejím získání, nějakého dalšího užitku se nevyžaduje. Užitek ten tkví v možnosti a vůli, nakládati cizí věci movitou jako svou vlastní, aniž se k pojmu jeho vyžaduje, by z činu pachatelova mělo po úmyslu jeho nastati rozmnožení jeho jmění, jeho obohacení se. Jak pachatel věcí, již odejmul z držení a bez přivolení třetí osoby v úmyslu, by jí jako vlastní nakládal, pak skutečně naloží, zda jí jmění svoje rozmnoží, neb jmění jiného, neb jinému ji daruje, neb dokonce ji zničí, aneb, jak se to stalo v tomto případě, ji zahodí, jest lhostejno. Dle zjištění nalézacího soudu měly pozvánky cenu 12 K, obžalovaný je trvale odňal z držení a proti vůli majitele v úmyslu, aby s nimi nakládal jako věci vlastní, a jsou proto splněny všechny pojmové znaky krádeže, nehledě ani k tomu, že obžalovaný patrně prospěch své strany považoval za prospěch svůj.

Čís. 553.

Výhrůžka ve smyslu § 98 b) tr. zák. nemusí býti pronesena přímo ku ohroženému, stačí, byla-li pronesena v úmyslu, by byla ohroženým slyšena.

Vyvolání stávky jest »nebezpečím« po rozumu § 87 tr. zák. pouze tehdy, stalo-li se v úmyslu, by jím byla způsobena škoda na cizím majetku ve větším rozsahu.

(Rozh. ze dne 3. října 1921, Kr I 295/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Hoře Kutné ze dne 28. ledna 1921, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí dle § 98 lit. b) tr. zák., vyhověl jí však, pokud byl stěžovatel zmíněným rozsudkem uznán vinným zločinem veřejného násilí dle § 87 tr. zák., rozsudek v tomto směru zrušil a vrátil věc soudu své stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Proti správnosti odsuzujícího výroku pro zločin dle § 98 b) tr. zák. namítá zmateční stížnost z důvodů § 281 čís. 9 a) a 10 tr. ř., že výrok »My živíme . . . . atd.« obsahuje v sobě nanejvýš přečin dle § 305 tr. zák., nikoliv však zločin dle § 98 lit. b) tr. zák., poněvadž jím nebylo řediteli L-ovi hrozeno přímo. Než zákon v § 98 lit. b) tr. zák. sám výslovně poukazuje na to, že zločin spáchán býti může i vyhrůžkou nepřímou. Stačí, že vyhrůžkou, způsobilou vzbuditi důvodné obavy, někomu zlem v zákoně uvedeném a v úmyslu tamtéž označeném vážně bylo hrozeno. Jelikož výzva ku davu »Ředitele musíme oběsiti« u přítomnosti ředitele L-a, jenž na dvoře továrny s důvěrníkem dělníků vyjednával, může obsahovati ovšem i v y h r ů ž k u, jakmile pronesena byla v úmyslu, by byla ohroženým slyšena, což nutně vychází ze zjištění, že slovy stěžovatelovými na řediteli zastavení práce mělo býti vynuceno, a jelikož též ostatní zákonné podmínky v rozsudku jsou zjištěny, nelze shledati odsuzující výrok právně pochybeným. Pouhý přečin dle § 305 tr. zák. nemůže již proto přijíti v úvahu.

Odůvodněnou však jest stížnost do odsouzení pro zločin veřejného násilí dle § 87 tr. zák. Nebylo by ovšem zásadně vyloučeno, že by vyvolání stávky, samo o sobě beztrestné, nemohlo opodstatniti zločin dle § 87 tr. zák., poněvadž zákon sám praví, že zločinu toho dopustí se každý, kdo jakýmkoli ze zlomyslnosti předsevzatým činěním přivodí nebezpečí rázu § 85 b) tr. zák. Aby však vyvolání stávky mohlo býti uznáno za tento zločin, musilo by se státi v úmyslu, by jím výsledek § 85 b) tr. zák., zde škoda na cizím majetku ve větším rozsahu, jak na ni výpověď svědka L. poukazuje, byla vyvolána. Úmyslu toho však nalézací soud, jenž se nezabývá ani otázkou, byla-li stěžovateli možnost takové škody, přesahující pravidelné následky stávky, povědoma, v rozsudku nezjistil. Za takových okolností jest však výrok odsuzující stěžovatele pro zločin dle § 87 tr. zák. právně pochybeným. Bylo proto rozsudek ve shora uvedeném rozsahu jako zmatečný zrušiti a další dle § 288 čís. 3 tr. ř. naříditi.

Čís. 554.

Jde o zlomyslné poškození cizího majetku ve smyslu § 85 tr. zák., spáchal-li je manžel na věcech, přinesených manželkou věnem.